

REDACȚIA

Arad, Str. Aulich (Adam)

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria :
pe 1 an fl 10; pe 1/2
an fl 5; pe 1/4 de an
fl. 2-50; pe 1 lună fl 1

N-rii de Duminecă pe
an fl. 2.—

Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscrisurile nu se întorc.

ADMINISTRAȚIA
Arad, Str. Aulich (Adam)

INSERȚIUNILE

de 1/2 linie : prima dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a să plăti-
se înainte.

Scrisorile nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

SISTEMUL.

Era exemplara ordinea morală în dieceasa Aradului pe vremea când soarta a adus pe L. P. S. I. Mețianu episcop în Arad. Episcopul P. Ivăciovici, om bun la suflet, era adevărat părinte al diecesanilor sei. Apara mai pe sus de toate razele preotului în ochii poporului, și muștra unde era de muștrat ca un bun părinte, ear' orfanii preotului erau priviți de fi îngrijirei sale episcopicești. În sinod și consistor era adunat tot ce avea dieceasa mai cuminte și mai cu inimă. Insuși îi reclama pe toți fărăosebire de vederi, ca să asculte glasul bisericii vii. Nu i-a fost creșterea românească, dar' a fost omul inimii, și bunătatea inimii l'a făcut și ca străin, venerat în dieceasa.

Această ordine morală s'a spulberat din temelii în era nouă. De odată ne pomenim cu poporul agitat în capul preotului, pe preot contra învățătorului și viceversa. Harțuiala aceasta era rezultatul intrigilor ce ajunseră la suprafața în gremiul diecesan. Erau apoi rare, ca corbul alb, alegeri de preot, învățător ori restaurațiuni parohiale fără protest și apelații, și n'a rămas comună nesguduită îndată ce a avut vre-o afacere. E notoric că singura dieceasa Aradului avea mai multe procese în forul apelatorial de la Sibiu, decât archidieceasa și dieceasa Caransebeșului împreună, și bine înțeles numai aceia apelau, cari nu-și dădeau capul Mamonului.

Ce a produs acest război social în biserică?

Sistemul opresiunii.

Acestui sistem îi stătea în cale un consistor și sinod independent.

Și independent era consistorul și sinodul diecesei aradane. Ședințele sinodale erau adevărată școală pentru tinerime. Vorbitori de talia dlui Al. Mocsonyi, Babeș, Desean, Stănescu, Borlea, Ionescu, Nicoară din vechia generație, ca Dr. G. Popa, Mangra, Oncu, Veliciu, Botto din noua generație, prin varietatea individualității lor, dădeau timbrul psihologic al dispozițiilor diecesanilor.

Această strajă a compenței sociale în biserică a trebuit frântă.

Divide et impera. Dar' cum? Unora li-s'a dat umilința atât de măgulitoare, celor cu părți slabe li-a atârnat sabia lui Damocle asupra creștetului ear' intransigenții au fost boicotați de prin corporațiunile bisericicești. Oamenii ca Stănescu, Mangra, Oncu, Veliciu, Botto, fură înlocuiți cu umplături de voturi. Astfel cad corporațiunile noastre bisericicești de la nivelul înalt ideal, la nivelul unui automat.

Și decadența a mers din grad în grad, până a ne pomeni în sinod cu odraslele familiare, Todor și George Popescu, G. Proca, Oct. Putici; cu figuri ca biraul din Curtici, Sever Boșan și argonautul Ion Lengher.

Cine s'a împotrivit acestui sistem la forul metropolitau, bună ream cum a fost pus sub anatemă. Preotul era, dar' totuși aveam mângâierea caruia îi era dr' g capul trebuia să măcar platonice, că nu suntem Vogeldea pe ori-ce cale contingentul de voturi cerut, altfel facea cunoștința disciplinarului și era pus pe indice, el și întreg neamul lui.

Eram oropsiți în moștenirea părinților nostri. Și abia mai puteam recuceri în asalt câte o poziție în sinod ori consistor, lăsând fiecare asalt victimele reșunerii după sine.

Duminecă s'a făcut scrutinul alegerilor suplitoare și a celor ordonate de sinod. Las, ilustreze sistemul două cazuri actuale, cazul mandatului din cercul Aradului și al Lipovei.

La cercul Aradului de pildă și-a pus candidatura profesorul Romul Ciorogariu, care de 20 ani și servește dieceasa cu devotament și e fiul cercului. Dară neamurile cu slugile lor, — sar ca hienele asupra lui. Totuși obține majoritatea. Atunci vine consistorul și comite lesa constituțională de face prealabilă cercetare, sub pretext că un protocol e fals, și prin aceasta stabilește un primejdios caz de precedentă pentru violarea suveranității sinodului. Nici atâta nu a fost destul, ci vine apoi și însuși sinodul și nimicește mandatul, se prefacă în colegiu de scrutinii și, sortea însuși protocolul și după ce respinge protocolul altfel neaccepționabile și lasă pe dl Ciorogariu numai cu vro câte-va voturi drept ironie ordonează apoi scrutinii nou unde, Duminecă, luă mandatul cel ce nu avea voturi decât în două comune. Dl Ciorogariu întotdeauna obține majoritatea, dar de câtră acest fel de changer al sistemului, la mandat nu poate ajunge.

Ce este aceasta? În cercul Lipovei vine însuși fratele archimandritului Hamsea, cu candidatura unui carele nici după legea pozitivă nici după chiar elementele pudoarei nu avea loc în acel sinod electoral, cu candidatura unui băiețandru din slujba civilă, despre care poate nici consătenii dânsului nu vor fi având cunoștință că există, cu atât mai puțin lumea mare bisericicească și națională și cu acest necunoscut embrion familiar și slugă străină, bate, prin o violentă disolvare a sinodului electoral din Lipova și prin falsuri, pe fiul cercului, avocat cu nume, Dr. Ioan Suciu.

Ei și?!

De mergea cineva la o alegere bisericicească, fie ea de ori-ce categorie, și era întrebare unde merge, răspundea: la Pleona. Căci a alege liber însemna a lua în asalt reduta de la războinicii comisari etc. consistoriali, cari nu permiteau libera intrare a poporului în drepturile sale. Câte alegeri atâtea redute și atâtea sângeri suferitești.

Și omul temător de Dumnezeu de trei ori rostea în dimineți rugăciunea: „și ne scapă de cel rău“, că mai sigură era viața omului pe Bakony de cât cineva unuia fiecăruia dintre noi, în acest hal al moravurilor importate de prin mahalalele Orientului.

Am avut judecăți? Cele marțiale. Dar' am avut cel puțin calea apelații

la forul metropolitau, bună ream cum a fost pus sub anatemă. Preotul era, dar' totuși aveam mângâierea caruia îi era dr' g capul trebuia să măcar platonice, că nu suntem Vogeldea pe ori-ce cale contingentul de voturi cerut, altfel facea cunoștința disciplinarului și era pus pe indice, el și întreg neamul lui.

Aceasta ar însemna puterea discreționară a unui element în biserică.

Dar' uite, acest sistem a produs amarăciuni, cari sigur își vor avea și ele partea leului în încuibarea și mai ales consolidarea sectei nazarinene, ear' în sferile inteligente disensiunea. Prietenii de odinioară, cari împreună au crescut și din părinți și-au moștenit prietenia, astăzi sunt împărățiați ca făina orbului și învrăbiți până la dușmănie de moarte de intrigile sistemului, care pe horn a intrat în casele bunilor amici și vecini de odinioară.

E legea naturii că cine ce seamănă aceia să secere. Las, să secere dar' vifor cei ce vânt au semănat, și închide-să acel trecut period cu acest vifor.

Clerul și poporul a revenit prin înțelegerea episcopicească la drepturile sale genuine, e de nou stăpân peste holda bisericicească are din nou dreptul de a semăna ce va voi. Vorba aceea: cum va semăna, așa va secera. Adecătele să ne explicăm și mai bine cu vorba semănatului și seceratului în aceste momente hotărâtoare pe vremuri. Tu cler și popor ai drept acum să sameni. Semănatura e făcută însă pe viață și încă alesul tău nu e una cu tine, o viață întreagă va secera altul holda bisericii tale, care zice că tu ești prost și mojie, și nu ești harnic de alta de cât a ara și semăna, de aceea e lipsă să vină altul mai cu mirte de cât tine, să-ți secere holda Parlon, și tu ai secerat: spini și polomidă.

Părintele Augustin Hamsea, aspirantul la episcopia noastră, la anul 1884 când poporul era se cea neamurile pe ferestri afară din sala cea mare a „Crucei albe“, căci se încercară a întemeia partidul guvernamental român în Arad, de pe poliul politic rostea către popor cuvântul amvonului: „pace vouă“. Dar' pentru-că n'a fost rostit de la locul legitim, cuvântul a rămas în pustie.

Nie acuma pace și vouă și nouă, prin încetarea sistemului opresiunii și inaugurarea ordinii morale în biserică care va chema la scaunul episcopesc pe cel ce va aduce pace acum și va deschide cale adevăratelor virtuți în biserică. Că nu biserică este pentru episcop, ci episcopul pentru biserică.

E vorba de interesul cel mare al bisericii, ca mai ales după sguduirea trecută dieceasa să aibă perfectă garanță că dreptatea în biserică nu va fi influențată ori chiar sugrumată de interesele particulare ale prepozițiilor ei, uniți prin legături familiare, ci toată mărturia va fi în gura a doi sau trei.

Intreagă dieceasa Aradului e preocupată de acest comun sentiment, înaintea căruia toate aspirațiile personale trebuie să se închine și mai ales să se închine cele premature și ilegitime.

O singură succesiune legitimă s'a instituit în ierarhie, ceea a punerii mâinilor, și ori ce tendență de a introduce altă ordine de succesiune în biserică, a fost și este osândită de biserică.

Clara paxta, boni amici.

Diecesanul.

„Kölnische Zeitung“ din 1 Aprilie st. n. publică următoarele:

„Toate ziarele serioase salută manifestația de încredere a Camerei române în Sturdza.

„Broșura privitoare la politica naționalităților a lui Bánffy, o fabricațiune grosolană și fără temei, a fost recunoscută aci îndată ca un pamflet nedibaciu, și tendențios al cărui autor este un funcționar ministerial care dătoarește recunoștință baronului Bánffy și care avea de scop să dea oare-care satisfacție acestuia pentru rușinoasa sa cădere“.

„Palavrele ridicole din această broșură au fost demult spulberate prin fapte“.

La temniță. Curia din Pesta, ca de obicei, a respins recursul colaboratorului nostru, dlui Emanuil Măglașiu. Curia a întărit așa dar sentința Curții cu jurată din Orașia mare, care a condamnat, în ziua de 22 Februarie n. a. c., la 2 luni temniță de stat și 10 fl. pedeapsă bănească pe dl Măglașiu din al cărui articol „Teară fericită“, publicat în „Tribuna Poporului“ procurorul Dr. Perjéssy ca de pâr a tras „agitația“ în contra națiunii maghiare.

Dl Măglașiu, cu toată opărarea vrednică a d-sale și a harnicului avocat Dr. Aurel Lazur din Orașia, și cu întreagă grămada de dovezi de nevinovăție ce s'au adus în recurs, va avea să guste din singura și unica „bunățate“ cu care ne învrednicesc cei dela putere.

Dl Măglașiu își va împlini pedeapsa de două luni în temnița de stat dela Seghedin.

Conferința de pace din anul acesta se va ține la Haaga Turcia nu se învoeste ca și Bulgaria să aibă trimiși la aceea conferință fiind-că Bulgaria e atârnată de Turcia. Se crede însă, că trimiși țerilor nu vor lua în socotină dorința Turciei, fiind-că Bulgaria are armată neafernătoare și tocmai despre reducerea numărului soldaților va fi vorba mai multă în conferința de pace. America, adecă Statele-Unite, de când a învins pe Spania, se crede foarte în puterile sale și a încercat biroul central al conferinței de pace, că ori-ce hotărâre ar lua, ea nu o va lua în seamă, fiind-că posedă o armată așa de bună și de regulată ca nici o țară europeană.

DIN ROMANIA

Intranire.

La a treia intrunire a opoziției unite au vorbit d-nii N. Filipescu, C. C. Arion, B. Păltineanu, M. Cornea, Toni Bacalbașa. Al. Catargi, Take Ionescu și N. Fleva.

Revista externă.

Afacerea Dreyffuss.

De vre-o săptămână încoace „Figaro” publică în fiecare zi actele autentice despre revisuirea procesului Dreyffuss, făcută și isprăvită de către Curtea de casație din Paris. Actele acestea, asupra cărora plana cel mai mare secret, au fost scoase la tipar în două volume mari groase, sub cea mai riguroasă priveghere în toate părțile și privințele și numai în 40 exemplare, destinate numai membrilor Curții, ministrului justiției și încă unor persoane de competență. Cum a ajuns „Figaro” să pună mâna pe vre-un exemplar, sau vre o copie de pe acte, bine înțeles nu se laudă; cu atât mai puțin, fiind-că știa dinainte, că guvernul va lua măsuri pentru descoperirea izvorului indiscrețiunii. A doua sau a treia zi după prima publicație la 1 Aprilie, un comisar polițenesc a venit la „Figaro”, spre a proceda la o cercetare, — nu „perchi-siție”. Redacția denegând ori ce deslușiri, comisarul a luat protocol. Se zice că se va porni proces contra ziarului.

Publicările aceste stârnesc în Paris multă senzație; ear' ziarul tipărește cu câteva zeci de mii de exempl. mai mult. Cetindu-le, îți fac impresie, că în dosul afacerii Dreyffuss sunt ascunse afaceri și chestiuni cu mult mai grave decât faptul pentru care căpitanul ovreu a fost osândit la degradare și deportație pe viață; până într'atăta, încât pe lângă ele, acele treburi ascunse, persoana și fapta lui cad în rangul al doilea.

Cât despre vina lui Dreyffuss, nu reiese din toate fasiunile cu toată claritatea, cel puțin din cele publicate până acum în foaia franceză; poate că cele ce urmează vor fi mai sdobitoare. Cât pentru celelalte persoane cari jucău rol hotărîtor în proces, reiese că mai ales colonelul Du Paty de Clam și maiorul Eszterházy nu sunt caractere tocmai curate; li se pun multe în cărcă.

Dintre martorii, cari mai ales fășionează îngreunător pentru Dreyffuss, este în primul rând generalul Roget, acela căruia în ziua înmormântării lui Favre, Deroulèdei a apucat calul și a mers cu el în casarmă, cu mulțimea ce-i urma. Acest general, care a fost șeful de cabinet al ministrului de război Cavaignac în timpul când se sinucise colonelul Henry, a zis înaintea Curții de casație, că este „convins ferm, și tare de-

spre vina lui Dreyffuss”; că „nici Eszterházy, nici Henry, fiecare separat, nici amândoi laolaltă, nu pot fi autorii borderoului”.

D'ale Sêrbilor.

Novi-Sad, 6 Aprilie.

Sinodul arhieresc electoral s'a deschis la 12 ore în prezența comisariatului guvernial bar. Nikolici care a venit însoțit de secretarul ministerial Hazay.

Episcopul Vârșetului Zmeianovici n'a venit; în scrisorile adresate patriarhului și sinodului anunță, că nu poate lua parte la ședințe, „de oare-ce arătarea ce a făcut-o în contra patriarhului, a fost publicată prin trădarea unui secret oficial și astfel a devenit cauza mahnirii publice”.

Nikolici cu „kalpag” pe cap, ținu o scurtă alocuțiune, în limba maghiară, apoi Hazay cetii rescriptul regesc mai întâiu în limba maghiară pe urmă sêrbește, prin care se permite ținerea sinodului; pe timpul cetirei, musica militară, postată în curtea mitropolitană, cântă imnul împărătesc, ear' 2 companii de infanterie sloboziră 21 salve din puști.

Comisarul guvernului earăși se scoală, pentru a rosti, tot cu „kalpag” pe cap, o alocuțiune ceva mai lungă, în limba sêrbească. Apoi patriarhul pronunță o vorbire mai lungă. După aceea, arhieriei și exmișii guvernului se retraseră într'o sală, unde n'avea intrare publicul; aci după o oare-care consfătuire, hotărîră ziua alegerii episcopului din Bacia pe Sâmbătă.

După amiazi banchet în reședința somptuoasă a patriarhului.

Toată inscenarea are un caracter supraoficios; greutatea neguemoniet se resimță la ori-ce pas în toate.

Din Dietă.

Budgetul Cultelor.

În ședința de ieri a Dietei ministrul Wlassics a ținut un lung discurs, în care a dat seamă de mersul lucrurilor ce aparțin resortului său, precum a arătat și cele ce voește să facă în viitor. S'a lăudat, între altele

și în școlile primare de stat, pentru a în-ului naționalitățile, a introdus, ca studiu icultativ, și limba naționalităților cari popu-zază comuna unde e ridicată școala de stat. Intre alte enormități a mai spus și aceea, și nu exercită nici o presiune pentru a tatifica școlile. Sunt, a zis, 1666 comune n cari va ridica, treptat-treptat, școli de tat, 534 sunt în discuție deja, 500 se vor idica în anul viitor, ear' peste 5 ani se vor ace 1000. . . Și totuși zice că nu „pre-ionează” statificarea!

Despre „ovode” (asiluri de copii) zice: „Legea frumoasă, dar' nu o pot aplica”. Ar fi oit să facă „ovodă” pe lângă fiecare școală le stat, dar' n'a putut mai mult de cât 260 față cu 1400 școli de stat. În anul trecut i făcut 30, pe anul viitor speră să ridice 25.

Patrioții din opoziție nu s'au arătat tocmai încântați de acest succes.

NOUTAȚI

Arad, 8 Aprilie n. 1899.

Rupere de cătră Roma. În urma ațtărilor deputaților Wolf și Schönerer din camera vieneză, în Austria s'a pornit o mișcare d'a trece dela biserica rom. catolică la cea lutherană. În Viena au trecut vre-o 230, tot așa și în celelalte țărișoare de dincolo de Leitha. Telul acestei porneli e, că Nemții din Austria și în credință, să fie una cu cei din Germania. Schönerer a declarat, că și el trece dacă se va ajunge suma de 10.000 Nemți proseliți.

Personal. „Telegraful” scrie că înalt-preasfințitul arhieriscop și metropolit Ioan Mețianu, a plecat în 22 Martie a. c. la Budapesta, spre a conduce ședințele din Martie ale reprezentanței fundatiunii fericitului Gozdu.

Bismarck despre ministrii maghiari. În Lexiconul Bismarck, care a apărut acum de curind în Lipsca, între altele se cuprinde și următoarea caracterizare a contelui Andrassy, fost ministru president al Ungariei: „Era cavalier, așa că totdeauna te puteai încrede în cuvântul lui, ceea ce la înaintașii sei nu s'a putut observa și la urmașii săi, desigur nu se va putea observa”. Ministrii următori lui Andrassy nu au dat de minciună pe Bismarck.

Ruinarea economilor noștri. Nesațioșii Ovrei au început să falsifice vinurile din toate părțile țării. În vremea din urmă a

ajuns în circulațiune așa numitul vin din Măderat, în așa măsură încât în 10 ani nu s'ar fi produs în Măderat, cât au „produs” Ovreeii negustori de vinuri. În Hmvașarhely în pivnița Ovreului Weisz s'au aflat 46, 518 litre „vin din Măderat” falsificat, se înțelege cu glicerin și apă din fântână. Făcându-se cercetări în pivnițele lui Weisz s'au aflat și 13, 570 litre de vin neplătite de consum. Adece pe ovreu vinul din Măderat îl costa aproape numai—glicerinul.

Nouă linie ferată. Nu preste mult se va începe construirea unei linii ferate care va fi de 50 chlm. de lungă. Linia va trece prin trei comitate. Dela Giula va trece prin comitatul Bihorului și se va prelungi până la Berecheu în comitatul Aradului.

Prăbușeală. Banca „Takarék és Segítő-Szövetkezet” din comuna Grk, din comitatul Seremului s'a prăbușit. Banca s'arăcit o mulțime de muncitori, care și-au depus bănișorii în ea. În fruntea băncii au stat numai Ovreei. Incă un indemn ca să ne ferim de băncile străine, care s'arăcesc depoenții în loc d'ale da camete.

Maghiarisări. Foile locale aduc știrea că „în comitat se observă între Români o îmbucurătoare mișcare de ași maghiarisa numele, de bunăvoie, fără ori-ce presiune”. Minciună mai mare nici nu s'a scris. Pentru-că nenorocii căror li s'a maghiarisat numele, sunt cei mai mulți lucrători angajați la căile ferate. Are la tot cazul haz, că s'a făcut astfel din Handuca (din Mică-laca) Hunyadi (de ce nu Rákoczi ori Kossuth chiar?), din Șovar Sovári, ear invetătorul G. Căpețeanu din Șoimoș (Invetător de stat) s'a făcut Kaposvári. Bieții de ei! Ziarele maghiare cred de altfel că acești Români au fost odată Unguri „cel mult numele așa arată”, observă „Arad és Vidéke”... Șovarul care crește prin bălți ei îl socot nume unguresc compus din „só” (sare) și „vári” (dela cetate!) Oam ni cu știință filologică, ziaristii maghiari, nu glumă.

Promovare. D. D. Popovici (Brașov) a fost promovat la facultatea din Viena doctor în medicină. Multe felicitări.

Impăratul Germaniei în Egipt. Foaia „Avenir Egyptien” cununică știrea, că Impăratul Germaniei la toamnă va visita pe Chedivul Egiptului.

Se fac ridicoli. Primarul orașului Zagreb, Adolf Mosinszky, a fost distins cu predicatul „de Zagrebgrad”. În foaia oficioasă ma-

FOAIA „TRIBUNEI POPORULUI”.

CLĂDIRE VECHIE.

Clădire veche este lumea,
Surpată 'n temelii,
De grindă fruntea și-o lovești,
Când drept o ții.

Dar' și-e ertat să te tot pleci
Spre-a te feri:
Eu fruntea însă nu mi-o plec—
De s'ar sdrobi.

CU VORBE BUNE.

Jupâneasă crăsmăriță
M'a ntețit un pui de sete,
Că și-aș bea pe nestătute
Șapte zile încheiete.
Ce de drum bătut-am astăzi,
De m'am frânt, sêrac de mine:
Nici mă mir că ziua toată
Dua-am jind garafei pline

Ia-n auzi-l, bată-l, viscol
Cum s'a prins cu ușa-n joc,
De mi-te 'ncolțesc florii
Frigului pe sub cojoc;
Ci mai scormonă-l o leacă
Jarul celor ochișori,

Să mai mē-nvior la para
Ochilor încalzitori!

Hei, leliță deșuchiată,
Cin'te puse crăsmăriță?
Vinu-i aguridă goală.
Nici n'aduce-a rod de viță!
Acru mi-i pe buze, acru...
Pleacă-mi-te, dragă, 'n pripă,
Și cu dulcele guriții
Tu acreala mi-o risipă!

Vinu-i acru, nu e vorbă,
Dar' gurița ta e miere—
M'ai vrăjit, că vezi, mă elatin...
Și podeaua par-că'mi pier
Jupâneasă, sai de — ajută,
Prinde-mi mijlocul vartos,
Că de nu alunec turtă,
Și cu greu mă scoli de jos...

Bine-i zău, și mult-i moale
Șinul cald de căpătăiu:
Mai îngăduie-mi drăguță,
Uite-așa culcat să măi;
Pân'acasă-i drum departe...
Lună nu-i... și-i toial iernii...
Ear' șoseaua prea e tare
Ca să-mi țină locu perni!

După Petőfi de St. Tomșa.

Doi ani de fericire.

Trăia retrasă la țară într'un castel al ei, foarte departe; trăia aproape uitată, cu visurile și amintirile ei. De tănără rămăsese văduvă, și după ce-i murise și fetița ei unică, rămăsese și mai tristă.

Fusese odinioară de o frumuseță rară, și chiar acum mai era foarte frumoasă, de o frumusețe care și ascunde vârsta. La dansa nu erau atât liniile regulate ale feței, ci uimitoarea drăgălășie a ochilor, care te făcea să rămâi în uimire înaintea ei.

Ca să mai aibă pe cine-va lângă dansa chemă pe o verișoară îndepărtată, rămasă orfană, să locuiască împreună. Și verișoara Renea, sosi; frumoasă, tănără, în toată înfloritoarea tinerețe a celor două-zeci de ani ai ei.

Cum o văzuse, dansa, d-na Tecla, făcuse proiectul de a o căsători cu tănărul Raymond, care dela o vreme îi făcea vizite. Alesese bine. Dansul era un cavalier desăvârșit, un tănăr care știa să danseze, să cânte și să fie cât se poate de plăcut.

D-na Tecla în visul ei de a face fericirea unei perechi, începu să se mai înviorze, să fie mai sănătoasă la arătare.

Dânsa credea că Raymond iubește pe Renea, pe când în realitate dansul iubea pe d-na Tecla.

Intr'o zi dansa aduse vorba despre Renea, și exclamă:

— „Ah! ce frumoasă e tinerețea!”

Însă Raymond privind-o în adâncul ochilor, zise:

— „Tinerețea? dar tinerețea o are ori și cine, la ori-ce vârstă. Credeți că pentru a fi cine-va tănăr, trebuie să aibă numai de cât două-zeci de ani? Nu! atât cât inima bate, cât simți fericirea, cât poți iubi, ești tănăr, și fiind-că e astfel, mă unesc și eu la exclamația d-tale și zic: da, într'adevăr e frumoasă tinerețea.”

Văduva tănără se înroși până în rădăcinele părului, și în adâncul inimei îi păru bine că Renea nu era de față să o vadă.

Seara, dansa resimți mai adânc de cât ori-când marea ei izolare. Și fără să vrea, trebui să constate că dansa iubea pe tănărul Raymond. Cu toate astea iubirea trebuia înăbușită.

Ca să sfârșească odată mai iute planul odată conceput, se hotărî ca a doua zi să vorbească lui Raymond despre căsătoria proiectată de dansa.

Cu vorbe blânde, încet, ca să nu-și trădeze emoțiunea, începu:

— „Verișoara mea nu este bogată, însă cred c'o să-i pot asigura o parte din averea mea; fericirea ei mă interesează foarte mult și aș fi foarte fericită dacă aș fi încredințată că vă gândiți la dansa.”

— Eu? întrebă dansul îngălbénind, dar ce, n'ați înțeles încă doamnă că inima mea nu mai e liberă?

chiară vr'un maghiarisor a schimbat pre-
dicatul în „Zăgrăbvari”, până când în cea
roată a apărut așa precum a fost concepiat
de către ministrul Croației Cseh Ervin. Foile
maghiare spun acum și se tânguesc, că
iarși s'a făcut o falsificare în contul drep-
tărilor autonome ale Maghiarilor. Ca și când
Zagrebrgradul ar fi întemeiat de Árpád, pen-
truca să se numească Zăgrăbvar!

Nu le trebuie tren. În congrega-
ția extraordinară a cottului Cianad s'a
pus pe tapet și construirea unei linii
terate, care să se înceapă la Hm-Vă-
rhely. Ministrul a dat îngăduința
pentru această linie numai condiționat,
se va prelungi până la Sân-Miclă-
șului mare. Fiind că în jurul Sân-Miclă-
șului mare nu sunt maghiari, ear că-
țeniile Cianadului n'au moșii prin
șările acele, nu s'a primit propune-
rea pentru a se construi noua linie
terată.

La facultatea teologică din Cernăuți
un profesor estr. pentru dogmatică a fost
numit Dr. V. Găina.

Studenți eliminați. Studenții de la uni-
versitățile din Rusia, punându-se în grevă
părnuirea a poruncit ca toți să fie șterși
în controale. Pricina grevei e că poliția,
când studenții din Chiev se sfătuiau
într'o sală, a scormonit toate paltoanele
din garderobă și într'unul a aflat mai
multe scrisori „compromițătoare”. Aceasta
a avut de urmare eliminarea a lor vre-o
1800 universitari. Studenții ovrei la toată
împlerea nu vor mai fi primiți la uni-
versități. Caghalele ovreiești iarși vor
șta în contra tirăniei rusești, cum au stri-
gat bunăoară, când studenții din România
au ținut adunări împotriva Ovrelor.

Proces în contra foilor maghiare. Nu
procurorul le improcesuează, ci plebanul
romano-catolic Havlicsek, în contra căruia
foile ovreiști din Pojon și Budapesta au
scris într'un chip atât de murdar, invi-
mându-l, că a mâncat banii bisericeii, pe
când vina lui nu era alta decât, că ală-
tarea cu nemaghiarii din Pojon a luptat
împotriva celor ce voiau să maghiarizeze
orașul Pojon. Procesul promite a fi foarte
interesant!

Plagă Din Becicherecul mare ni-se
serie, că pomii și îndoesebi merii și perii
se putrezesc în urma unor goange.

Necrolog. Ioan Popovici paroh gr.-or.
rom. în P. M. Câmpeni et filia P. M.
Vălni a încetat din viață după un morb
grea în 22 Martie (3 Aprilie a. c.) dimi-
neața la 10 oare, în etate de 39 ani trecuți
și după o păstorire de 18 ani. În mormen-
tarea s'a făcut în 24 Martie (5 Aprilie) cu
o pompă cuvenită decedatului paroh prin
protop. Eliu Moga, asistat de 9 preoți și
adecă: I. Popovici din Albești, I. Cristea
din Sitani, N. Tempelean din Căbești, T.
Popescu din Ș.-Petreasa, S. Sabău din Me-
riar, G. Serac din Coșdeni, A. Catone din
Pornezeu, A. Driacu din Hidișel și T.
Moga din Năreșeni, fiind de față inteligența
din loc și jur precum și toți poporenii din
ambele parohii. Il deplânge în tristă soție
Floare n. Popovici cu trei fete: Veturia,
Silvia și Maria, nemângăiată i mamă Ana
n. Buda, frații Vasile paroh în Șiria,
Iustin învățător în Marzand, surorile Sofia
n. Maugra, Etelea m. Popovici și Maria m.
Cosma, precum și nenumărate rudeni și
cunoscuți. Fie-i țărna ușoară și memoria
eternă.

„Analele Fundațiunii Gozdu”, tomul IV,
fasciculul IV, a apărut pe anul 1898 Edi-
ția fundațiunii; tiparul tipografiei archie-
cesane din Sibiu. Cuprinde protocoalele
celor 6 ședințe ordinare ale reprezentanței
fundațiunii ținute în Budapesta dela 20—25
Martie 1898, fiind președinte arhiepiscopul
și metropolitul Miron Romanul, notar Ge-
orge Bogoevici, iar membri prezenți: Ni-
colae Popea, Ioan cav. de Pușcariu, Dionis-
siu Poynar, Avram Berlogia, Parteniu Cosma
și George Szerb, — apoi Raportul comite-
tului fundațiunii, dela 28 Martie 1897 până
la 20 Martie 1898, — Protocoalele ședin-
țelor dela 28 August până la 1 Septembrie
1898, ținute în Sibiu, și la urmă Volul se-
parat al d-lui P. Cosma relativ la punctul
V. al actului de fondare pentru înființarea
alor 6 locuri fundamentale la școlile de
cadeți.

Sabie slujbașilor de tren. Slujbașii dela
tren după ce li s'a ridicat plata, cer ca să
li-se deo voe să poarte și sabie. De ce nu
și pușcă, ori cel puțin un pistol?!

Acusă în contra unui notar. Direc-
torul bunurilor contelui Edelsheim-
Gyulai, baronul Dithfurt a făcut trei
arătări în potruiva notarului Zachariás
Dezső din Zărând pe cuvânt că a falsi-
ficat acte. Notarul a dat adecă ates-
tate de serăcie pentru mai mulți pre-
varicanți ai pădurilor contelui. Ates-
tatele aceste, ci-că ar fi false, căci
baronașul și-a făcut estrase el singur
și le-a aclus la piră. Notarul, chemat
fiind înaintea protopretorului a spus,
că nu putea sa lase pe bieții țărani
ca să fie despoiați.

O minune într'o biserică din Cluj. Vineri
e să-țămăna s'a întămplat în biserică Fran-
ciscanilor din Cluj un lucru, care are mult a-
parența unei minuni, și este mult discutat în
oras. Fiind Vinerea patimilor, în biserică era
ridicat un catafalc, care reprezenta în mormân-
tarea lui Christos. De asupra catafalcului era
așezat chipul lui Isus în formă de statuă.
Deodată catafalcul lua foc dela o luminare
și în curând fu cuprins de flăcări. Publicul
grăbi speriat spre esire. Într'aceea căți-va
bărbați se aruncară să stingă focul, dar n'a
suceș în grabă. Catafalcul a ars de tot.
Toată lemăria se prefăcu în cenuse, însă
minune, statueta lui Christos a fost aflată
la urmă neatinsă de flăcări și de fum.

Țigări proaste ca nicăiri. În ședința dela
6 a Dietei, deputatul Major, vorbind despre
tutunul din Ungaria, zise între altele, că aici
la noi se fumează mult mai multe țigări
aduse din străinătate, decât în Austria,
ceea-ce dovedește negreșit, că la noi se
fabrichează țigări mai proaste decât în Aus-
tria. Deși fumătorii din Ungaria o știu asta
mai cu toții, totuși Major trebuia să fi adăo-
gat: toate cele d'aici sunt mai proaste decât
dincolo, chiar și — constituția.

Rectificare. În n-rul de ieri al foaiei
noastre s'a străcurat o regretabilă greșeală.
Anume s'a zis despre măcelarul Wild că e
Jidan și că în prăvălia d-sale s'a aflat un-
soare falsă. Adevărul e, că dl Wild, după
cum ne spune nu e Jidan ci Creștin, ear
cercetarea s'a făcut fiind că o pilăriță din
Kevermes care a cumpărat unsoare dela
firma Wild a falsificat o și prinsă cu ocaua
cea mică, ca să scape, a spus o mineună.
Firma lui Johann Wild din str. Forray se
bucură de bun renume și o recomandăm și
noi tuturor.

Bibliografie. A apărut „*Aritmetica gene-
rală și specială*”, manual didactic elaborat
în usul preparanților (școlilor normale),
școlilor comerciale și medii, cum și al
tuturor privaților de Teodor Ceontea, pro-
fesor preparandial în Arad. Tomul I și
II, din această a doua ediție a aritmeticii
d-lui Ceontea, a apărut la „Tipografia die-
cesană” a Aradului; materialul din această
ediție s'a amplificat pentru ca astfel să fie
folosibil și pentru școlile secundare, ear
cel menit pentru preparandii la fiecare ca-
pitol e însoțit de așa numitele exemple de
rep țitudine.

Prețul unui exemplar broșura este 2 fl.,
v. a. pentru monarhia austro-ungară, ear
pentru România și străinătate 5 lei noi.
De la 10 exemplare se dă unul rabat. Se
poate procura de la autor și tipografia
diecesană. Manualul acesta umple un gol
în literatura didactică.

Păziți-vă sănătatea! Tuturor celor-ce su-
fer de boale de piept, de boală de apă, de
mistuire neregulată, dureri de stomac, de
reumatism, guturai, durere de ochi și alte
boale lăuntrice, apoi pentru boale de copii,
se recomandă cu multă căldură medica-
mentele Kneippiane.

Se pot căpăta de-adreptul sau prin postă
dela farmacia dlui Dr. Julius Schopper în
Oravița (Krassó-Szörény m.)

Catalogul tuturor medicamentelor (leacurilor)
cu prețurile lor, se trimite, la cerere, ori-cui
gratis și franco din numita apotecă!

Invitare la abonament

Decșidem prin aceasta abonament pe
Quart. II 1899 la

„TRIBUNA POPORULUI”

Condițiunile de abonament, însemnate
și în fruntea foii, sunt cele următoare:

În Monarchie:

Pe un an . . . . . fl. 10.—
Pe 1/2 an . . . . . „ 5.—
Pe 1/4 an . . . . . „ 2.50
Pe o lună . . . . . 1.—

Pentru România și străinătate.

Pe un an . . . . . franci 40.—

NUMERII DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foate pentru
popor, cu 2 fl. pe un an, având
o întindere de 8 pagine: cele 4 pagine
ale foii de zi, plus un adaus poporal
de 4 pagine.

Administrația

„TRIBUNA POPORULUI.”

ULTIME ȘTIRI

Budapesta, 7 Aprilie.

Cu toată declarațiunea lui Széll d'a-
cum câte-va zile, totuși se vor întâmpla
în curând unele schimbări între țșpani.
Primul care și-a dat demisia este Sza-
lavszky, vestitul călau din Pojon și
Trencin.

În curând vor urma și alte demisio-
nări.

Cum o să iau o persoană dacă nu o iu-
lesc? Cine știe, poate dacă n'ăși iubi pe alta,
țar putea; însă așa, nu se poate!

Câte-va clipe fu tăcere. Dânsa vrând să
pue capăt neplăcutei situații a tănărului re-
luă cuvântul.

— Iertați-mă, domnule, n'am știut că sen-
timentele d-voastră sunt angajate, vă rog să
mă ertați dacă am fost indiscretă.

— Nu, doamnă, n'ăți fost de loc indis-
cretă. Trebuie să vă spun că pe d-voastră
vă iubesc, vă iubesc pentru bunătatea d-tră,
pentru abnegarea cu care căutați să vă căl-
cați pe inimă. Pentru toate — toate cali-
tățile astea vă iubesc, dar mai ales pentru
că aveți tinerețea aceea a inimei și a sufe-
lului nobil. D-tră îmi căutați o soție, ei bine,
soția mea e găsită și fericirea nu'mi atârână
de cât de d-tră.

Dânsa ascultase cuvintele lui într'un fel
de extaz. Nici odată n'auzise cuvinte rostite
cu atâta dulceață, nici-odată nu resimțise
așa fericire nelămurită. Își aminti de căsă-
toria ei cu un bărbat prea bătrân, neubit,
la a cărui moarte nu plânsese într'insul de
cât pe prietenul. Își aminti, că nu suferise
de lipsa lui atât cât suferise de lipsa unei
fericiri. Și acum această fericire i-se oferea,
și îi părea răpitoare de minți.

Se vedea iubită tocmai când își luase nă-
dejdea de a mai fi. Și ne știind ce face
luă cu amândouă mâinile o mână a lui
Raymond și o strânse cu toată puterea,

însă prin strânsoare, amintindu-și de rea-
litate, respinse mâna cu putere și începu
să plângă.

— Ah, Raymond, de ce m'ai făcut să
cred în așa un vis?

Noaptea abia trecu pentru dânsa. Cuge-
tări, care mai de care mai amare, îi tre-
ceau prin minte și a doua zi când Ray-
mond sosi, în zadar se trudi să'i zâmbea-
scă, căci de câte ori îl privea, îi venea să
plângă.

— N'am să uit nici odată, îi zise dânsa,
că d-ta mi-ai făcut o bucurie cum nu se
poate mai mare. Unica bucurie a vieții
mele o să fie gândul acesta: amintirea mă-
rturisirei d-tale. Dar nici odată nu voi con-
simți să'mi leg viața mea, de tinerețea
d-tale!

Raymond vru să răspundă însă dânsa îl
întrerupse:

— Prietene, dacă vrei să'mi faci o plă-
cere, gândește-te d'acum înc-o la mine ca
la o amică, dar numai atât.

— Și d-ta crezi că iubirea se poate trans-
forma așa lesne, după ordin. Ah doamnă,
voi ajunge să'mi blestem tinerețea!

— Raymond, mi e teamă că într'o zi să
nu ți pară rău de unirea aceasta dispropor-
ționată.

Ceasuri întregi vorbiră ast-fel și amă-
doi rămaseră sdrobiți. Dânsa era hotărâtă
să renunțe la dragostea lui, și dânsul era
mai hotărât de cât ori când să o lăvingă.

Trecuseră două luni, două luni în tim-
pul cărora dânsa se tot gândise: De ce ve-
nise fericirea atât de târziu? Acum era iu-
bită și îi părea rău. Căci nu trebuia să și-o
ascundă: avea să sosească momentul în
care dânsul n'avea să o mai iubească de
cât din milă, și atunci dânsa, dânsa ar fi
primit și mila, însă tănărul ei bărbat ar fi
suferit. Și dânsa, ce muștrări de cuget, ce
torturi sufletești, să vadă o fință legată de
dânsa, pentru o slăbiciune.

Fața ei, toată înfățișarea ei, arăta un
chip vedit, sbuciumata ei viață sufletească
slăbise. Prietenele îi spuneau să se caute
și Renea îi povesti de un doctor celebru
însă dânsa nu vru s'audă nimic.

Într'o zi când umblau prin grădina dădu
un țipăt și duse mâna la pept, îngălbenind,
însă după câte-va clipe fața i-se luminează și
zise:

— „Ah, dacă ar fi posibil!”

Ochii îi străluceau ca de neobituită bu-
curie și pe buzele ei se răspândise un zim-
bet fericit.

Îndată spuse prietenei sale că ar vrea să
audă sfatul d-rului, însă numai cu o con-
diție: ca și dânsa să afe rezultatul.

A doua zi doctorul sosi și după ce o
cercetă, trecu într'o odaie alăturată; Renea
lăsă ușa întredeschisă.

— „Ei bine, doctore?” întrebă dânsa. „Nu
așa că nu este ceva serios?”

— „Ba din potruivă, d-șoară, este foarte

serios cazul. Nu vă pot ascunde că prie-
tena d-voastră e perdită. Însă poate, cine
știe! cu îngrijiri foarte bune, să mai tră-
iască cel mult doi ani. Renea îngălbeni și
ora aproape să leșine, însă auzi un stri-
găt.

— „În sfârșit! pot să fiu fericită!”

Și după ce d-rul plecă d-na Tecla o rugă
să nu spuie nimănui despre cele zise de
doctor.

A doua zi sosi Raymond și bolnava îl
întrebă:

— „Vrei, mai mă vrei de soție?”

El căzu în genunchi mulțumindu-i.

Dânsa, putea fără nici o grije să se lege
de acuma pe viață, căci nu mai avea să se
teamă că-l va vedea desgustat.

Căsătoria fu prăpită și când Raymond re-
cunoscător o și cuprinsese în brațe zicând:

— „În sfârșit, ești a mea pentru vecie”,
dânsa nu-și putu stăpâni o mișcare. Căci
cuvântul „vecie” îi amintea sentința d-rului.

„Doi ani!” însă un zimbet îi veni pe buze
la gândul că dânsa în schimbul câtorva ore
de fericire și-ar fi dat viața de veci, ș'acum
avea doi ani înaintea ei; doi ani de zeiască
fericire.

După Ferald de I. Mironescu.

Editor: Aurel Popovici-Barcianu.
Redactor responsabil Ioan Russu Șirlianu

„Moda Ilustrată“. Redacția și administrația: Strada Sarindar Nr. 11 în București.

Apare în fiecare Sâmbătă.

A aparut Nr. 7 din 13 Februarie. Odată cu numărul acesta se imparte un supliment gratuit, care reprezintă un tipar croit de foi noi, fără cusătura îndărăt și cu nasturi în părți în mod natural.

Conținutul acestui număr e variat și interesant atât în ceea ce privește modurile cât și partea literară și lucrul de artă. Se continuă publicarea romanului „Oroberta“ de Leon Barracand.

Prețul abonamentului la

„Moda Ilustrată“.

Un an în țară. Lei 10— în străinătate. Lei 13—
Susecțiune . . . . . 5 . . . . . 6.50
Trimestral . . . . . 3 . . . . . 3.50

Avis important

Comanda de abonament trebuie însoțită de un mandat poștal sau de valoarea abonamentului în mărți poștale.

Călimdarul Minervei

Cel mai valoros și mai frumos calendar din câte au apărut până acum în limba rom.

Intreg cuprinsul e original.

Cele mai minunate ilustrațiuni ce au ieșit din atelier tip. românesc.

Multe din ele reprezintă localități și porturi din Ungaria și Transilvania.

Călimdarul acesta apărut în tipografia Minerva din București e atât de bogat în cuprins atât de frumos în cât ar fi o pagubă pentru proștii, învățătorii, notarii, advocații, medicii și toți inteligenții români, dacă nu s'ar cumpăra acest călimdar pe 1899.

Prețul 90 cr. trimis franco.

Se poate cumpăra dela Administrațiunea „Trib. Poporului“.

Deschidere de cafenea

Am onoare a aduce la cunoștința stimatului public că am preluat

Cafeneaua dela tren,

ce se află în colțul stradelor Radna și Archiducele Iosif care cafenea am arangiat-o din nou.

La dispoziția on. public stau două biliarde, beuturi fine de cafenea, precum și bere excelentă de Steinbruch.

Serviciul cel mai prompt posibil.

314 1—

Se roaga de partinirea On. public.

Véd. Bleier Ede.

1594

tkvi 899.

III.

Arverési hirdetményikivonat.

A kisjenői kir. jbiróság mint telekönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Ardeu Iosif otlakai végrehajthatónak Buder Szimeon és Buder Gyorgy végrehajthatást szenvedő elleni 671 frt 10 kr. tőkekövetelés és jár iránt végrehajthatási ügyben (a kisjenői kir. járásbiróság) területen lévő az otlakai 330 sz. tjkvben A I. 16, 18, 20, sz. a. felvett ingatlanokra és 3/2690 rész legelő illetőságra 456 frt kikiáltási árban az otlakai 385 sz. tjkvben A. I. 13 r. sz. a. felvett beltelkes házra 360 frt kikiáltási árban és az otlakai 477 sz. tjkvben A. I. 2 r. sz. a. felvett ingatlanokból Buder Györgyöt illető hányadára 106 frt kikiáltási árban, mind három ingatlan a Buder Simeon és neje Ponk Floare javára bekebelezott eltartás szolgálmi joggal elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1 99 évi Iunius hó 10-ik napján dél e. 11 órakor Otlakán a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladni fognak.

Árverezni szándékozok tartoznak az ingatlanok beesárának 10% - a vagyis 45 frt 60 krt. 36 frt és 10 frt 60 krt. készpénzben, vagy az 1882 LX. t.-ez 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov hó 1-én 3433. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 LX. t.-ez. 170. § a értelmében a bauatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kisjenőn 1899 évi marcius hó 28 npján.

A kisjenői kir. jbiróság mint telekönyvi hatóság.

313 1—1

Tabajdy

kir táblai bíró.

Se primesc comande pentru următoarele lucruri:

Circulare și prețuri-curente
NOTE
Opuri și Broșuri

Strada Aulich Nr. 1.

Tipografia „Tribuna Poporului“, A. P. Barcianu Arad

Strada Aulich Nr. 1.

Diferite tipărituri pentru bănci
PLICURI

Invitări, cărți de vizită, anunțuri funebre

Prețuri foarte moderate.

Ori-ce comande se efectuează prompt.